

Reda Troupen taiteellinen vaikutus
Kirjoittanut Farida Fahmy, suomeksi kääntänyt Riikka Nykyri

Artikkeli 3/8

Kenttätyö

Mahmoud Redan perinteisiin sekä alkuperäisiin tanssitapahtumiin perustuvat lavasovitukset

Perinteisten ja alkuperäisten tanssitapahtumien tutkimus

Tahdon tässä heti alkuun korostaa, ettei tiedossamme ole josko yli 50 vuotta sitten tutkitut ja dokumentoidut tanssitapahtumat ovat edelleen olemassa alkuperäisissä sijaintipaikoissaan. Sosiaaliset, kulttuurilliset ja maantieteelliset muutokset ovat muokanneet Egyptiä kauttaaltaan. Maaseudun kaupungistuminen ja sen mukanaan tuomat muutokset ovat vaikuttaneet asukkaiden toimeentuloon ja elämiseen. Television, videoiden, sateelliittikanavien sekä sosiaalisen median saapuminen on osaltaan vaikuttanut vapaa-ajanviettoon.

Egypti pitää sisällään lukuisia kulttuureiltaan toisistaan poikkeavia alueita. Läntisistä ja itäisistä autiomaista löytyvät beduiinikansat, Niilin Deltan asukkaat pohjoisessa, Ylä-Egyptin pohjois- ja eteläosien, Nuubian, Siinain, Al-Wadi Al-Gadidin ja Punaisen meren rannikon asukkaat, sekä Siwan, Dakhlan ja Khargan keitaiden asukkaat. Jokaisella näistä alueista on omat erilaiset musiikki- ja tanssiperinteensä. Tanssilla on tärkeä osansa sekä pyhissä uskonnollisissa että maallisissa tapahtumissa, kuten myös yksityisten ja julkisten juhlatapahtumien osana. Sillä on tärkeä rooli erilaisissa seremonioissa kuten esimerkiksi häissä tai ympärileikkausseremonioissa. Joillain kaukaisilla alueilla tanssinkaltaista liikettä näkee jopa hautajaisissa.

Tanssimateriaalin keräyksen pohjana ollut kenttätyö Mahmoud Redan lavasovituksia varten

Tanssi on se intohimo joka ohjaa sekä Mahmoud Redaa että minua itseäni.

Eräässä hänen koreografina kehittymisensä tärkeässä vaiheessa hän järjesti lukuisia opintomatkoja Egyptin eri alueille etsien materiaalia tulevia esityksiään varten. Nämä opintomatkat tapahtuivat vuosien 1965 ja 1967 välillä. Redan tarkoituksena ei ollut tutkia näitä alkuperäisiä tanssiperinteitä ja -tapahtumia osana minkäänlaista etnografista tutkimusta, eikä hän tahtonut sovitustensa olevan kirjaimellisia kopioita näistä tutkimistaan ja dokumentoimistaan tansseista. Materiaalin keräämisen tarkoituksena oli lähinnä löytää inspiraationlähteitä ja nostaa esiin se potentiaali jonka perinnetanssi voisi näyttämölle tuoda.

Jokaiselle näistä matkoistamme otimme mukaan ryhmän perustajajäseniä, sekä miehiä että naisia. Mahmoud Reda tahtoi tanssijoidensa oppivan tiedonkeruu- ja dokumentaatioprosessin. Suora kontakti paikallisten kanssa ja heidän tapoihinsa mukautuminen oli tärkeää, kuten myös heidän liikekielensä kokeminen ja tapahtumiin osallistuminen aina kun mahdollista. Olennaista ei ollut ainoastaan liikkeiden oppiminen, vaan myös tapahtumien hengen ja tyylin ymmärtäminen. Näiden kokemusten jälkeen tanssien perusainekset eroteltiin, analysoitiin ja dokumentoitiin.

Valitettavasti Redan vaivannäöstä tutkimuskäytännön opettamisessa ja oman työprosessinsa valaisemisessa ei ollut hyötyä. Yksikään hänen ryhmänsä jäsenistä ei ollut halukas seuraamaan hänen luomaa tietään vaikka Egyptissä oli useita alueita joista tämä tutkimustyö puuttui. Sen sijaan nämä tanssijat päättivät toistaa sen minkä olivat Redan tansseista ja hänen opetusmetodistaan oppineet, ja esiintyä hotelleissa sekä turistikohteissa, tai matkustella opettaakseen ulkomailla.

Dokumentaatio oli näiden opintomatkojen aikana varsin moninaista: kirjoitettua kuvausta, valokuvia ja ääninauhoituksia, joissain harvinaisissa tapauksissa 8mm-filmille kuvaamistakin. Öisiä tapahtumia ei edistyksellisten kuvauslaitteiden puuttuessa saatu kuvattua. Yksi mieleenpainuvimmista tapahtumista oli Al-Dahiyah pohjoisessa Siinaissa. Vaikka tätä tanssitapahtumaa ei saatu valokuvattua, on se vuosien kulumisesta huolimatta tallentunut mieleeni. Tanssin näkeminen luonnollisessa ympäristössään on kokemus joka ei hevillä unohdu.

Kaikkien näiden matkojen aikana jokaisen alueen tyypilliset soittimet ja instrumentit kirjattiin ylös ja uudet rytmit opeteltiin. Koska alueilta kielellisesti löytyi murteiden koko kirjo jouduttiin laulut nauhoittamaan ja tulkitsemaan jälkikäteen. Lavalle nämä perinnelaulut tuotiin aina alkuperäisellä murteella tulkittuna. Asujen ja korujen jokainen yksityiskohta huomioitiin, ja matkoillamme meitä toisinaan opastettiin erilaisten asujen pukemisessa.

Joissakin egyptiläisissä yhteisössä joissa tutkijoiden oli vaikeaa päästä tarkkailemaan naisten tansseja minun roolini oli mennä naisten yksityisiin tiloihin, nauhoittaa heidän laulunsa ja opetella heidän tanssinsa. Toisinaan taas yhteisön lapset imitoivat äitiensä tanssimista ja näyttivät kuinka heidän perinneasujaan käytettiin.

Jokainen tanssi työstettiin tämän kulloisenkin potentiaalin mukaan. Jotkut tanssit tarjosivat laajan liikevalikoiman kirjon, kun taas toisiin tansseihin innovatiivisesti mutta johdonmukaisesti otettiin enemmän taiteilijanvapautta. Jokaisen tanssin tyypilliset kuviot ja muodostelmat tilassa säilytettiin ja joissakin tapauksissa niitä laajennettiin entisestään. Toistuvat kättentaputusosiot rajattiin vain muutamisiin tanssin osioihin, kun taas tärkeitä rytmikuvioita puolestaan kehitettiin entisestään.

Mahmoud Redan kulttuurillisen herkkyyden ansiosta hän ymmärsi jokaisen alueen yhteisöllisten koodien tärkeyden. Hänen koreografiansa muokkautuivat paikalliseen traditioon säilyttämällä tansseissaan alkuperäisen etäisyyden miesten ja naisten välillä, sekä heidän keskinäisen suhteensa jokaisessa alkuperäisessä tanssitapahtumassa. Joissain tapauksissa se, että hän esitteli naistanssijoita alun perin miesvaltaisissa tansseissa pysytteli kuitenkin sosiaalisesti hyväksyttävissä sekä arvokkaissa puitteissa, ja egyptiläinen yleisö laajasti hyväksyi nämä muutokset.

Nämä opintomatkat lahjoittivat meille todella laajan liikevalikoiman, jonka jälkeen ne lisättiin osaksi tanssituntien repertuaaria. Reda otti enemmän taiteilijanvapauksia muutamissa perinnettansseissaan joista alunperin löytyi vain vähän liikevariaatioita, samalla kuitenkin säilyttäen tanssin kehukset ja estetiikan entisellään. Toiset tanssit joista löytyi selvästi eri ominaisuuksia ja rikas tanssiliikkeiden valikoima olivat hänelle puolestaan välittömiä inspiraationlähteitä.

Tämä teksti ei ole tarkoitettu syvälliseksi tutkielmaksi jokaisesta tanssitapahtumasta jonka sovitimme lavaesityksiä varten, vaan tehtävänäni on antaa lukijalle pikemminkin yleiskatsaus Reda Troupen johtamasta tutkimuksesta, jonka aikana matkustimme Egyptin eri hallintoalueille. Monet näistä tutkimistamme tansseista voittivat ensimmäisen palkinnon tärkeillä kansainvälisillä kansantanssifestivaaleilla.
